

برنجی سنه ۱۳۲۷ هـ کون صباحری نشر اولتور انسانیتہ خادم دینی سیاسی عثمانی غزته سیدر ۷۲ نومرو

ابونه فثانی

ممالك عثمانیه ایله بلغارستان بوسنه

هرسك مصر . قبريس

و كريد ايچون

سنه لك ۱۲۰ آلتی آیلنی ۷۰

غروشدر

استانبول ایچون سنه لکی ۱۰۸

غروش

فولکلور

۷۰ ۱۳۲۴

صاحب و مدیر مسئولی

قبریسای درویش وحدتی

امور تحریریه ایچون مدیر مسئوله

مراجعت اولتور

آدره سی :

یرمباتانده ساقی بك مطبعه سی

اتحاد محمدی جمعیتك مروج افكاریدر

۱۹۰۹

مارت

۱۳۲۴

۲۸ شباط

جمعه ایرتسی

۲۱ صفر ۱۳۲۷

دىياتى شامىل اولدىنى كىي مىعاملات دىنويە يوزىندىدە سىياسى جامىع برىقانون الپىدىر . كرك داخلى ، كرك خارىجى . كرك حقوق مليىي ، كرك حقوق دوليىيە مىروجه ايله بىحق تايىن ايدىمىلە جىك احكام شرعىيەنىك فوئىدە عىيا دىكىر برىقانون تصور ايدىمىلىرىمىز ؟ وارسە كىسترسونلار . اليوم قائلارە كورە لك مدنى اتقاندە بولدىقلىرى اورۇبادولۇزىنىك تكمىل نوانىن و نظامىنى تديق اولۇسون . عقل و حكىمە موافق اولان سادەلىك كافىسى مطلقا شىرىت محمدىدن انشىدىر . والا ، مسائل فقهىدىن خارىج دىكلەر . شو قىدر و ارەكەت كسودە ، دىكشدرلشدر . دىكشدر لمىندىكى سىبىدە ، مىدانە . لىكن تامل اىستىر . عقل و حكىمە موافق اولمىلارە كىنجى . بونلر حقىدە بشقە سوز سولمەكە حاجت يوق . بوكى مادەلە مەنىت دىمكىن زىادە و حشت دىمك دىها مناسىدىر .

بىزم بودىمىز شىهادەتلىك ، بىنە اورۇپانك كىندى اترلرلر . اورۇپانك غىرب جىوئىسندە شىمدىك اسىياسى قىلمىشەدە امۇرلەك اتى يوزىشە مىعادىا شىرىت مىرەمىرەت ايتىدلىرىمىز مەدە ، و اسىياسە شىرىت مىرادە بىشارلكن اترلر قاهىت وسعادىلر بىنە مقابل اورۇپاللىر اووقت نىل بروحشت ابدى ايجىندە ياشامىقدە ايدىلر . عىنى زامەنە نور مىمدى غىربە دىو غىرى اشراقىدە دوام ، بوسىبىلە غىرىسون كوز آچمىقە قىام ايتىدلىرىنى حىس ايدىن روماللىر ، عىصرلر دىنبى اورۇپا ايجرىسىنە سىورۇپ بوب كىنرىمىكە اولدىقلىرى كىيى كىيى برىطافىم عادات و حىشەنىنى مىحافظە شىمىندە ، انكىزىسون بولۇنمىلە ستر ايتىدىمىكە جالىشما يورلىمى ايدى ؟ انكىزىسونلارە لك زىادە هدف اولانلر كىملردى ؟ ھىپ اوپىچارە عىربلە ، شىر اتوار مىمدىيە مىصدراولان (مادىرىد) دىكى ايدى ؟

اورۇپاللىر ، او بىكىمە دىكىرى ، دىھا دىو غىرىبى بىكىنەركە الدىقلىرى حالە اقرار ايتىك ايشلر بىنە كىلەن واصل مىنى ، اتوار شىرىت مىمدى اولان ، علوم و فونى تصاحب ايتىدىكىرى

سىرەدە احكام شرعىيەدە استىملىك ايجىدىلر مى ؟ اوادمىز ، شىمس مىمدىن استىتارە ايشىدىلر . كىندى حسابلىرىنە عقللى اولدىلر ، مىلارىنىك آراسىدە بىوك سىرەسە جىدىلر . غىرىبىنىدە زمىن و زمان ، برىسىيە ، برىغىرە سوق ايتىدى . اونلر دىو بىوكىر سىرەسە جىدىلر .

بو حقىقى اورۇپاللىر انكار ايدىلر بىسە ، اترلرى مىدانە ، شىرىت مىمدىدە مىدانە بىدى سىكر عىصرلى علوم و فونىمىز . احكام شرعىمىز حىكمەتلىك اولدىنى برى زمانلردە اور . وپاللىر ، ھانىكى وادىلردە پويان اولورلردى ؟ بىنە كىندى تارىخلىرى سولمى بوب دورىيوركە : ايكى عىصر اولىشە قىدر بونجە اعصار سالفەدە زردە ايدىلر ؟ ايكى عىصرلى اترلرىنى تديق ايدىم . اترلرىنىك ايجىندە مالىرى جىكوب آلام . باقالم كىندىلر بىنە قالىر ؟ قالاچى اولان بك بىوك ، بك دىھشتى غىش و وحشت تىكىل ايدىن كوزمىزك او كىندى بك اوغل عالملىرى دىكى ؟ بونلر دىدە مىقتىسلى مەنىت دىبە جىك عقلى باشندە بر اورۇپالىنى كوسترسونلر ! اندىك اتقانى سىرەدە استىبول ، دىھىتلىلرلك الەكجە يوردى . او دىن سىكرە بىوكىنە قىدر دىھا حالا كىتب شىرقىيى برىر برىر ، بو طرفدىن تىلش ايجىمىكە دوام ايدىيورلر . كىندى حسابلىرى بىنە تىقلا پادىقارى كىتابلردە زردە بولمىلى ، شو ، فى ، ھىچ اولماز شىو مىسلىنى . شىرقىونك افلان كىتابىدىن الدىق دىمىيە نىزل ايدىيورلىرى ؟ ھالىوكە بىر ؟ اورۇپاللىرى لزومىدىن بك فضلە برى حالە ، مىدە ايدە ايدە توكىمىيورلر . مىدە ايدىر كن آغىزىمىزك سولرى اقور ! واقىسا ، انسانىت بودىر . فقط نە فادىسى و ارەكە : بوسىورتە براقە جىمىز آثارە ، اخلاقىمىز بوسىورتون مىكوم ، ھىمىسز ، جىر جىبلاق قالاچىقلىرىنى خاطر مىزىمىيە كىنرىيورلر . بو نىصل ترقى ! بو نىصل تايىن سەمەت ! امان يارب ! نەدر بو حال ! اونلر بىزم مالىرى بىزدن آتوب ، بىنە بىزە ساتيورلر . زردە اونلرلك مالى اعقادىلە آتوب دورىيورلر . ايشە بىزم يورەمىزك ياندىنى قىطىلە ، بو نىقلەدرا

بولىلە اولاجىمىزە كاشكى بودىنايە كىز اولادىق . كىلك ، كاشكى بولىلە مىسكىن ، سقىل بر آلاى مىخولق اولمايدىق . اولدىق ، كاشكى اولەبدىك . آچام ! اورۇپا قاتونلر بىنە باقالم دىبە جىمىز . برارزدە كىتب شرعىيەمىزە و فقهىمىزە باقالم دىسەك ، تاموسمىزدى دوققونور ؟ بوقسە وراە تاموس شرعىيە كورە جىك كوزلر بىزى قىلماى ؟ قاتون اساسىنىك اون برىنجى مادەسى شرعىيەمىزە مىطابقدر .

شىرىت مىطەرە مىمدى مىقتىسندىر كە : ھىراھل دىن دىندە سىرىستدر . (كل حزب بالىمىم . ۰۰۰۰) . برىخرىستانىك بوفونى شىرائى براسلام طرفدىن دو كولىسە تىمىن لازم كىلر . چونكى : شراب اونلرچە مال مىقومىدر . بالەكس براسلامىك برفونى شىرائى برىخرىستان طرفدىن دو كولىسە تىمىن لازم كىز . چونكى بىزچە شراب مال مىقوم دىكلەر . دىن ايشە شىرىت مىمدى دىكى ؟ ايشە ھىمىمىزك بىكانە مىسلىكى ، خط حركىتى مىحافظە مىرەدە جىھاد ايتىدىكىمىز خصوصى ، قانون اساسىنىك اون برىنجى مادە سىدىر كە : ام القولا بىدىر .

بىز ، اتى يوزىشەك برىجىكومىز . علومى ، فونى ، دىنى ، شىرىتى ھىسسى قوم نىجىب عىرىدىن آلدق . اساساً دىو اى عىصىت يوق . شىرىتمىزە ، ذاتاً تىصىب قبول ايتىز . فقط صابىتندە قىل قىدر . آرملاز .

بىوكون عالم انسانىتندە ، طرىق مىدىتندە كوزلر بىزى قىلار بىزى استىلا ايدىن ، او مىشوم ھىرا و ھوس ، دواملىرىنى او كىرە . تىصىب بولۇنلر بىنە سىمى شىرىتمە سىرە جىق اولورسقى . عىنانلىر ، ھىراھانى دىن و مىدەدە اولورسە اولسون اتوار شىرىت مىطەرە ايله مىتم اولاجىقلىرىمىز ھىچ شىبە بوقىدر . بو بر حقىقتىر كە : انكارى نا قايلىدر .

قاروقى عىمر

« مىننا »

مىر افندى

مىمىمىك حقوق مالىة مىجمىمىمىمىك مىل

حفظ و اداره سی دیک اولان (بیت المال) .
عائد هر کونا خسارانه ، ضایعاته میدان و امکان
براقامق برخی درجهده مالیه ناظری بولان
ذاتک . ثانیاً رئیس وکلایک ، ثالثاً حقوق
عامه ملتک محافظ غوری اولوق لازم کلان
مطبوعات عهده جیتاریته مرتب بر وظیفه
نظیفه در بومقدیمی سرد ایتمکدن مقصده ایکی
بحق اوج ماه اول غزته لوده مسکوکات عثمانیه
اداره سنجه سکان بیک لبرالق بر سواستعمال
واختلاس و قوعبولدنی و مالیه نظارتجه
کوندریلن مأمورل مرفیله اجرا قلنان
تدقیقات و تحقیقات ابتداییه نظر آختلاسلک
اهمیتله برابر مسکوکات مدبری ودها بعض
مأمورلک ایشدن ال چکیرلملرینه لزوم
کوزلدیکی و فقط مالیه ناظر سابق ضا باشاک
مدیرک بدری اولان و زنده دار خالد بکک خاطری
ایچون ایشی اورت باص ایتمک چالیشدینی یارلش
و « ملین » غزته سی یو ایشی دهاشدنی بر صورتده
تصویر و عسلاان ایتمش ایدی . بزده بو یولده
کال دهشت و شدتله یازیلوب صکره برده نسیان
آلنده قالان و یاخود مخصوصاً بر ستره نسیان
ایله اورتیلان نه قدر منفقار ، حقیقتار واردر
جهل منجه معلومدر ، عجیبا « بیت المال »
مسلمینه کلی بر ضرر تشکیل ایتمدیکي اکلاشلان
اشبو اختلاس مهم حقیقه دی تدقیقات و تحقیقات
نتیجه سی نه منجر اولدی ؟ قاعسلاری .
مختلسلاری کیملر ایتمش ؟ مبالغ مختله نیک مقدار
حقیقیسی نهدن عبارتدر ؟ متجاسرلری ایشدن
ال چکشمی ؟ خزینجه حفرانده نه معامله
اجرا اولتور ؟ بورالده دایر هیچ بر غزته ده
بر فقره نشر اولتیاور . اولکی کی بودور
حریت و مشروطیتده دخی حقوق « بیت المال »
ایچون یاغمه حسک بوره کی می دینه چک ۶ .
آرتق بو کناسادر . اتحاد محمدی جیتلک
واسطه لشریاتی اولدیکنر ایچون حقوق بیت
المالی سؤال ایله نتیجه سی میدانه جیقارمق
ایچون اشبو ورقه ن تحریر ایله برابر طرفکره
ارسال ایتمدر . باقی همت سزدندر .

۲۵ شباط سنه ۳۲۴
مالیه دن
تحسین

ورقه

غزته کزی هر کون دراغوش ایدرک
قلبمزدن موج اوران درین برحس ایله .
سوه سوه . مطالعه ایتمکده یز . ایشتمه یوحس .
کاشاک قلوبی آهسته آهسته تنویر ایتمک
وهر کی تعالی افکار ایتمک باشلاشمدر .
شویه که : وحدت و ادیان دن تدارک ایله ،
فی سبیل الله نثار ایتمکدن مادی معنوی میوه
حیات معرفت ، طوغریعی بشون مؤمنلرک
قلبازنده یکی . حسن . یکی بر ذوق روحانی .
اوباندر مقصده در . صوری . معنوی ، تأمین
سعادت ابدیه مالک اولنک طریق سلامتی
آنجیق شریعت احمدیه تبع و احکام شرعیعی
اجرا ایتمک . وجود بوله جتی هر فرد
تسلیم ایدر . بوده الطاف الهیهدن .
امداد روحانیت پیغمبردن اولدیفته شبه
قالامش ، بناء علیه نزلک ده ، بوباید ترجمان
ملت اولنکر ، مظهر حیدری اولدیفنکره بر
دلدر . افاضلر کزی . قوتلی قوتلی . فقط
حکایه باصیکر ! زیرا دوره جی زمان یکدی .
فی ۲۵ شباط سنه ۳۲۴ درویش
سکونی

وولقان

سیاستده مروت اولمز دین سیاسیون ، کیم
بیلیر نه قدر تحریر لردن صکره او سوزی سو .
یامشدر . قوتلی ادبسلرله ، قوتلی هجوملر
یاهرق جمعی تمیزلرکن . برازمروت کوسزدک ،
یعنی او صاحبی ایله دیگر بر ذاتک اسمی اعلان
ایتمکله اظهار مروت ایتمک : سو اوپور ،
دشمن اوپومان قاعده سی تطبیق ایتمک . لکن
الله کریم .

سید محمد علی

ساجان برندا

اقدام :

۴۵ ، ۴۶ نومرولی غزته کزی او قودم .
وولقانکیزک « قراری » کامل یاشلادی . اوسقوط
ایدنجه وولقانکیزک فورانی عتیدر . بناء علیه :

تفاق آمیز مقالات نشرندن لطفاً صرف نظر
ایدیکنر ایچونکه تفاق جتایتدر . هم بیوک
جتایتدر .

طنینده سورق کوندلشدر .

ملک

وولقان

الهدن . قورق ! مادامکه : ملکسک ،
کامل باشایه اولان درجه مناسبی بیلیمک
لازمکوزر . شطآنسک دسهم « ثنی » عجبا .
نسلک ! بیلدر ! تفاق نرسنده کوستر : « قرآر » ملک
نهجهتدن ، سوبله جواب لازم .

ن امینه خانم افندییه

میزانک اولکی کونکی نسخه سنده ع .
رائب امضالی مکتوبی بقنده بر بورا شکنده
مطبوعاتی صارصه چقدر . متباقی معلوما تکرده دن
یزی خبردار ایدرسه کز وولقان سزی مدافعه یه
حاضردر .

اعلان

شهر آمینده ارکلی محله سنده براب آتمکچی
فرونده مستاجر زعفرانیولی حاجی اوغلی
راشد اوسته موخره قارشو بر موجب قونطورات
ایفاسنه مجبور اولدینی تمهداتی اعذار راهبه
سردیله ایفا ایتمدیکي جهتله موسی الیه حکماً
فروندن جیقساتیله چفندن . مسدکور فرونه
خور یوغورمق ایچون تکنه وضعنه صالح
بر اوسته دخی بولوق اعتباریله ایجابنه کوره
اول صورتله تعبدلات دخی اجرا اولته چفندن
مذکور فرونی طوتمشه طالب اولان آتمکچی
اوستلرینک بوز طعسان کمرنده بکچی حسن
اغاک قهوه سنده ایله قالفه سی بدروس اغایه
مراجعتاری اعلان اولتور .

قبرینی درویش وحدی

احمد ساقی بلک مطبعه سنده طبع اولشمدر